Metyylifenidaatti, depottabletti (Concerta®, Methylphenidate®)

Käyttöaihe

Aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriön (ADHD) hoito. Lääkehoidon tavoitteena on lievittää oireiden aiheuttamaa haittaa ja parantaa toimintakykyä. Hoidolle kannattaa asettaa konkreettinen tavoite, jotta hoidon onnistumista voidaan mitata. ADHD:n asianmukainen hoito voi parantaa merkittävästi opiskelu-, työ- ja toimintakykyä.

Vaikutustapa

Metyylifenidaatti kuuluu keskushermostoa stimuloiviin lääkkeisiin. Sen vaikutus perustuu aivojen dopamiini- ja noradrenaliinivälitteisten hermoratojen aktivaatioon, mikä saa aikaan oireita lievittävät vaikutukset (mm. tarkkaavuuden ja keskittymiskyvyn parantuminen, impulsiivisuuden väheneminen).

Tämä depottabletti koostuu välittömästi lääkeainetta vapauttavasta komponentista (22 % annoksesta) ja lääkeainetta hitaasti vapauttavasta komponentista (78 % annoksesta) → lääkevaikutus painottuu iltapäivään. Lääkkeen kokonaisvaikutusaika on 10–12 tuntia.

Annostus

Lääkärin ohjeen mukaan. Annostus vaihtelee potilaan iän ja yksilöllisen vasteen mukaan. Lääkehoito aloitetaan pienellä annoksella ja tarpeen mukaan annosta nostetaan vähitellen.

Lääkehoito toteutetaan pienimmällä mahdollisella vuorokausiannoksella, jolla saavutetaan riittävä oireiden hallinta. Pitkäaikaisen käytön lopetus voi olla hyvä tehdä asteittain annosta pienentäen, lääkärin ohjeen mukaan.

Lääkkeen ottaminen

Lääke otetaan kerran vuorokaudessa aamuisin ruoan kanssa tai tyhjään mahaan. Tabletit niellään kokonaisena nesteen kera. Tabletteja ei saa pureskella, jakaa tai murskata, sillä se vaikuttaa tabletin toimintaan.

Tämä lääke on reseptilääke, joka on tarkoitettu vain sinun henkilökohtaiseen käyttöösi.

Jos unohdat ottaa lääkkeen

Jos annos unohtuu, odota seuraavaan lääkkeenottoaikaan ja ota annos tavanomaiseen aikaan. Älä ota kaksinkertaista annosta korvaamaan unohtunutta annosta.

Käytössä huomioitava

- Lääkehoidon aikana tulee välttää alkoholin käyttöä (huomioi myös mahdollinen ruoan tai lääkkeiden sisältämä alkoholi), sillä yhteiskäyttö saattaa pahentaa keskushermostoon kohdistuvia vakavia haittavaikutuksia.
- Lääkitys saattaa vaikuttaa ajokykyyn tai koneiden käyttökykyyn (huimaus, uneliaisuus, näköhäiriöt). Noudatettava varoivaisuutta, kunnes lääkkeen yksilöllinen vaikutus ajokykyyn on selvillä.
- Lääkehoidon aikana tulee seurata hoitovastetta, verenpainetta ja sykettä, painoa, ruokahalua ja psyykkistä vointia.
- Lääke saattaa aiheuttaa positiivisen tuloksen huumetesteissä, esimerkiksi urheilun yhteydessä tehtävissä testeissä.

Haittavaikutukset

- Kuten kaikki lääkkeet, tämäkin lääke voi aiheuttaa haittavaikutuksia. Kaikki eivät kuitenkaan niitä saa. Mahdolliset haittavaikutukset ilmenevät usein lääkehoidon alussa ja ne saattavat lievittyä tai hävitä kokonaan lääkehoidon jatkuessa.
- Tavallisimpia haittavaikutuksia ovat heikentynyt ruokahalu, johon liittyy lapsilla heikentynyt painon kehitys ja pituuskasvu, pahoinvointi, suun kuivuus, kurkunpään ja nenän tulehdus, päänsärky, liikahikoilu, mahavaivat, ärtyisyys, aggressiivisuus, vapina, huimaus, hermostuneisuus sekä univaikeudet. Lievä sykkeen tihentyminen ja verenpaineen kohoaminen on tavallista, mutta näillä ei yleensä ole merkitystä perusterveiden ihmisten hoidossa.

Milloin yhteys hoitavaan tahoon? (Hätätilanteessa soitto 112)

- Jos oireet eivät lievene, vaikka lääkettä on käytetty kuukauden ajan annosta asianmukaisesti säätäen.
- Jos oireet pahenevat tai ilmenee vakavia haittavaikutuksia (mainittu pakkausselosteessa).
- Mikäli kehittyy näön hämärtymistä tai muita näköhäiriöitä.
- Mikäli ilmenee sydänoireita (esim. rintakipu, pyörtyily, hengenahdistus), psykoottisia oireita tai maniaa.

Yhteisvaikutukset

- Kaikkien muiden lääkkeiden, luontaistuotteiden ja ravintolisien samanaikaisesta käytöstä on keskusteltava lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa.
- Luontaistuotteista mäkikuisma saattaa heikentää lääkehoidon tehoa.

Säilytys

Pidä lääkepurkki tiiviisti suljettuna, valmiste on herkkä kosteudelle. Purkin avaamisen jälkeen Methylphenidate Sandoz -depottabletit ovat käyttökelpoisia 6 kuukauden ajan (ei koske muita rinnakkaisvalmisteita).